

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K

fél évre - - - - - 5 "

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

II. évfolyam.

Ujvidék, vasárnap 1911. január 1.

1. szám.

Győzelemről-győzelemre . . .

A politikai érettségnek az a bámulatos megnyilatkozása a független, szabad polgárságnak az a meg nem alkuvó törhetetlen elvszilárdsága, mely egy fél év előtt a képviselőválasztásoknál olyan eredményt produkált, hogy az egész ország szeme megakadt Ujvidéken — dec. 28-án a törvényhatósági bizottsági tagválasztásoknál megismétlődött.

Megismétlődött pedig még impozánsabban s oly simasággal, oly egyöntetűséggel, amely előtt még a bukás keserősége miatt siránkozó ellenzéknek is meg kell hajolnia.

A II. kerület független választói valóban mintaképet nyújtották a politikai jogok, a polgári erények gyakorlásának mikéntjéről.

Hogy sérthette meg ezt a polgárságot az ellenzék oly botor feltevésével, hogy alig egy félév előtt hozott ítéletét most az urna előtt dezavualná? A sértő feltevés megbosszulta magát. Ez a gyávanak, megfélemlíthetőnek deklarált polgárság, amelynek hetek óta írásban — szóban állandóan a fülebe harsogták, hogy „a szavazás titkos lesz, az

általános választásoknál itt Ujvidéken is fényesen bevált inkvizitorikus eszközök (ugyan bizony, melyek?) nem kerülnek elő a munkapárti lomtárból, a szavazás titkosságán megtörik minden erőszakosságuk“ . . . „Itt nem kell félnetek semmitől és senkitől. Nem üldözhetnek a választás után sem“ . . . „Szavazatok azért arra, akiket Ti arra érdemesnek tartotok“ . . . „Hiábavaló volna tehát minden fenyegetés, minden ígéret, mi úgy szavazunk, ahogy mi akarunk“ . . . „A mi erősségünk: a titkos szavazás“ stb. — mondom ez a polgárság megfelelt erre a szégyenteljes gyanúsításra és megmutatta, hogy a II. kerület vára „bevehetetlen“ itt a polgár véleménye nem volt soha eladó. Itt megvan a bátorság, megvan a férfias nyíltság az elvek hirdelésére s szemtől-szemben való bevallására. Ez a polgárság, bár más uton is tehetné volna, ezen az uton utasította vissza ezt a ráfogást, mely nem tudjuk naivság-e vagy végtelen szellemi szegénység szülötte-e?

Valószínű, hogy mind a kettő, mert csak így intézhették pártsajtójukban azt az erélyes felhívást: „*Szerezzék ki a belsőket, kiáltások oda nekik: ez a ke-*

retlet nem eladó“ . . . Hát most ugyancsak kiverték őket, mert biz ez a kerület nemcsak, hogy nem eladó, hanem egyike Ujvidék legkomolyabb, legérettebb kerületeinek, amely nagyon is meggondolja tetteinek következményeit, azért szavazott ez a 14 év óta függetlenségi kerület oly egyöntetűséggel a munkapárt mellett, hogy a szavazólapok közt 258 drb. tiszta munkapárti szavazólap volt.

Éreztek jól a választók, hogy most nemcsak arra kell felelniök, vajjon *Szelezák Lajost, meg Grossinger Fánost* akarják városatyának Kincses Eendrével és Krón Richárddal szemben, mert akkor ugyancsak nem lett volna nehéz a választás, hanem meg kellett mutatni azt is, hogy mikor *Balla Árpád* lemondott, tulajdonképpen levonta a konzekvenciát abból, hogy a választók pártjától és tőle elfordultak. S ügyetlen ráfogás volt az, amellyel később a lemondás visszavonását indokolták, hogy ezt a választók nagy többségének kérésére tette.

De érezte a polgárság, hogy felelni kell arra is, vajjon fenntartani akarja-e azt a kalandor-politikát, amely Magyar-

TÁRCA.

Az ujév hajnalán.

— Irta: dr. Piukovich Sándor. —

Mészároséknál nagy mulatság van. Szilveszter estéjét ünneplik és a gondos családapa erre az alkalomra összehívta jóbarátait és ismerőseit, mivel el akar bucsuzni ettől az évtől ünneppélyesen. Nem ilyen tette azt azelőtt, de most úgy látszik szívében, lelkében meg van elégedve és nyugodtan zárja le az év számláit. Ritkán jutott még osztályrészül ily kitünő év, amelynek minden fázisa csak örömet, boldogságot hozott abban a vállalatban, amelyet Mészáros vezetett.

Mészáros Kálmán nem tartozott a fiatal emberek közé, de még nem volt tuloreg. Talán tíz éve volt házas és házasságát két gyermekkel, egy kis fiúval és egy kis leánnyal üdölte meg a Mindenható. Boldog családi életet élt Mészáros feleségével, Ilonával és büszke volt arra, hogy megtalálta feleségében azt a hitvest, aki örömmel osztozik az ő örömeiben, de viszont igaz részvétellel osztoznék a fájdalomban, amely esetleg Mészaróst érné.

Különbön törekvő, szorgalmas ember volt. Minden gonóját kis családja képezte, csak ennek élt, csak ennek dolgozott. De nem akart a szerencse kedvezni vállalatában. Meg volt a tehetsége, meg volt a képessége, de mit

tehetett ő, midőn siker nem akarta jutalmazni önzetlen fáradságát és hasznos munkálkodását.

Most volt az első év, amikor sikerről számolhatott be. Ép idejében érkezett meg ez a segítség, mivel Mészárosnak eddigelé csak a tőkéhez kellett nyulni, most azonban egyszerre félre is tehetett jövedelméből. Az előjelek meg voltak, hogy ez a siker állandó lesz, minden arra mutatott, hogy Mészáros vállalkozásait siker fogja koronázni.

Magyar szokás szerint megfelelő módon kellett bucsuzni ettől az évtől, áldomással kellett betetőzni a szerencse és munka útján elért kiváló eredményeket. Diszes társaság gyűlt ez alkalommal össze Mészárosnak az Aradi-utcában levő lakásán. Jókedv honolt itt végig, a házigazdának arca örömtől sugárzott, a háziasszony pedig végtelen kedvességgel iparkodott lebilincselni a jelenlevőket. Csupa kellem volt ő és a jelenlevők nem tudtak eléggé betelni Mészárosék igaz vendégszeretetétől.

Ezalatt az óév végső percei közeledtek. Az idő rohamosan haladt és egyre jobban jutottunk éjfélfelé. A jó öreg Szilveszter ismét egy évre pihenőre tért és átengedte szerepét az Ujév angyalának. Közben azután felkelt Mészáros, kezében a pohárral és köszöntőjébe akart fogni, de ime a szomszéd terem ajtaja nyílik, kigyulnak a karácsonyfa gyertyái, megszólal a zongora, majd azután egy aggasztán lép elő és következőleg szól:

— Nyugovóra akarok térni, le akarom hajtani fejemet pihenőre. Dolgoztam, fáradoz-

tam-e a lefolyt év folyamán, annak megítélése nem reám tartozik, azt el fogják bírálni mások, de hogy én, az ó — év embere, megakartam tenni kötelességemet, azt tiszta lelkemből, igaz lelkiismeretemre mondhatom Tizenkét hónapon át intéztem ennek a világnak a sorát, bekopogtattam a gazdagok házában épügy, mint a szegények viskóinál. Ha néhol keserves könnyeket voltam kénytelen fakasztani, ne fájjon a seb, amelyet ejteni kellett, behégednek azok, ha nem mindjárt, de beheszeszték azokat az idő. Hagyjuk azonban most a szivettépő fájdalomokat, nyugtassuk meg a sokat szenvedőket, hogy lesz még jobb sorsuk. Ennek a háznak az urához kívánok még nyugvásra térésem előtt néhány igaz szót intézni. Én feltámasztottam őt, emberré tettem, visszaadtam neki azt, amit régen keresett, a szerencsét, a meglegedettséget és boldogságot. Csak figyelmeztetnem kell, ne bizza el magát most a jó sorsban, gondolja meg, hogy vannak még szegények, akik a jobb módúak támogatására, istápolására szorulnak és akik várnak segítséget azoktól, akiknek a szerencse többet adott, mint nekik. Azután ne feledje a költő szavait, hogy „Fortuna szekerén“ okosan ülj.“ Nem beszélék tovább, mert időm rohamosan szalad. A szomszéd templomban meg fognak kondulni a harangok és én álomra hajtom le szememet, de mielőtt végkép itt hagyom a földi létet, küldök magam helyett egy kis angyalt, itt e kis leányt, aki arra az utra téríti majd mindenkor a ház urát, amelyen haladnia kell. Kis leányom fogadd meg tanácsomat és vezesd e férfit úgy, ahogy én vezettem ez éven át.

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban.

Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

országot 4 1/2 évig agyonboldogította, s amely e városban is oly gyönyörű dolgokat produkált, mint a 10 millió költségen néhány másodperc alatt való megszavazásának kísérlete, a polgári önérték és véleménynyilvánítási szabadság elleni merényletek egész sorozata, a városi gazdálkodás terén a rosszabbnál, rosszabb befektetések egész láncolata. Vagy ellenkezőleg, azokat küldje-e be a törvényhatóságba, akik mindig, mindenben a polgárság igazi érdekeit képviselték, sőt a város adózó polgárai ellen intézett halálos merényletnek — ama 10 millió ügyletben — épen megmentői voltak. **Hiss Szlesák Lajos akkori fellépése mindenki előtt ismeretes.**

De felelet a polgárságnak ez a gyönyörű állásfoglalása arra is, vajjon a munkapárt tényleg illegális eszközökkel szerezte-e Telesi Arvéddal szemben őrjási többséget. Bár komoly és szavának súlyt tulajdonító ember ezt soha nem állíthatta, de az ellenzék állandóan azon nyargalt s ime épen a II. kerület cáfolt rá hatalmasan a valótlan állításokra, hogy itt igenis *jun. 9-én ép úgy az elvek arattak igazi győzelmet, a mint a dec. 28-iki titkos szavazáson is*, kiki presszió nélkül foglalt állást meggyőződése szerint.

És azt épen a legerősebb függetlenségi kerület mutatta meg és épen most midőn csak elv küzdhetett elv ellen s semmi befolyásról szó sem lehetett. Jelöltjeinkre tiszta szavazólap 258 esett, így tehát már ezáltal is meg volt az abszolút többség. Pártunk elveinek igazán gyönyörű térhódítása ez s kemény cáfolat sok alaptalan ráfogásra s magyarázata pártunk gyors országos

Közben azonban már üttött az óra tizenkettőt, a szomszéd templomban megkondultak a harangok, majd az orgona hangjai hallatszottak és egyszerre csak elemi erővel tört elő a szomszédban egybegyűlt hívők százainak ajkáról, hogy „Veni Sancte Spiritus”.

Az ajtó becsukódott, elnémultak a harangok, elcsendesedett az ének, az Újév anyyala jelent meg a teremben és elkezdte kis mondékáját:

— Boldog újévet kívánok ennek a háznak és minden lakójának. Szerenese kísérje a ház urának minden léptét és letje örömét abban, hogy családjának éljen és úgy vezesse azt, mint a lefolyt évben.

Mészáros pillanatnyi szenderegéséből felébredt és álomnak vélte a történeteket. Körülnézett és látta, hogy az Újév anyyala az ő kis leánya, aki oly kellemesen lepte meg. Feleszmélt és eszébe jutott, hogy családjának kell élnie, de igazán csak akkor él úgy, ha a lefolyt év munkája szerint iparkodik jólétet találni és ha ugyanazokat az eszközöket veszi igénybe, amelyek a legutóbbi időben minden vállalkozását sikerre vezették.

Megcsókolta kis leányát, és egy szent fogadalmat tett. A jelenlevők pedig ily értelemben kívánva igen boldog újévet a ház urának, egy kellemes est emlékével távoztak abban a biztos tudatban, hogy Mészáros a megkezdett jó uton haladva, mindenkor elfogja érne azt, amire szíve teljes erejéből és lelke egész melegevel törekszik: önmagának és családjának jólétére és meglegedettségére.

térhódításának is. Ezért csatlakozik az ország minden része napról-napra tömegesebben pártunkhoz. Elveink, programunk mindenkit meghódítanak.

Tudja azonban minden független, derék választó, nemcsak a II. negyedbeliek, hanem az összeség is, hogy ez a választás csak az első lépés ahhoz a törvényhatóságban megéltendő nagy listogatóshoz, amely a munkapárti többség egyik legnagyobb és legnehezebb feladatát képezi s amely mához egy évre részben a befejezés stádiumába jut. *Igazi komoly munka, a város ezernyi érdekét mindenütt érvényesítő körültekintés csak azután képzelhető. Először el kell távolítanunk az oda nem való elemeket s azután lehet összefogni a komoly alkotásra, a komoly munkára, a program igazi megvalósítására: e város nagyságának emelésére, az adózó polgár terheinek csökkentésére.*

Erre kell tehát minden választónak gondolnia s már most készülni a nagy munkára, mert csak ha a kerékkötők, a zavaresinálók, a régi iskola hívei a törvényhatóságból eltávolíttatnak, akkor kezdődhetik a többség alkotni vágyó és tudó uralma.

Elhez a nemes, nagy munkához nyújtotta az első segédkezet a II. kerület, midőn megvédte saját hírnevét s példát statuált a többi kerületeknek is.

S most, midőn igazi örömmel, meglegedéssel és a legnagyobb büszkeséggel hajtjuk meg pártunk elismerésének lobogóját a II. kerület szabad, független, nagy politikai érettségű polgársága előtt, arra kérjük Ujvidék szab. kir. város minden polgárát, tanuljon e nemes példából s készüljön már most arra a pillanatra, mikor a maga prestigét kell megvédenie a tolakodó, hűtlen sáfárok ellen s küzdenie kell saját magáért, a munkapárt igazai mellett.

Éljen a II. kerület hazafias, derék polgársága!

Választás a II. kerületben.

December hó 28 án folyt le a II. kerületben a törvényhatósági bizottságban Balla Árpád lemondása és id. Jójárt János elhalálása folytán megüresedett 2 helyre a bizottsági tagválasztás. A választást érdemileg lapunk vezetőhelyén méltatjuk.

Pontban 9 órakor nyitotta meg a választást Dietzgen Gábor a beltéri róm. kath. elemi iskola e célra kijelölt helyiségében. A választás őrjási érdeklődés mellett folyt le. 477 polgár élt szavazati jogával. A választóknak körülbelül 80% ez a szám. Ilyen nagy tömege a szavazó polgárságnak, ebből a kerületből, még soha nem jelent meg az urna előtt. Az érdeklődés még a képviselő választásénál is jóval nagyobb volt. Ez a kerület, mely 14 éven át a függetlenségi pártnak volt erős támogatója, ezáltal, eléggé meg nem dicsérhető buzgalommal, a munkapárt lobogóját vitte fényes diadalra. A választási aktusnál Dietzgen Gábor elnök mellett, mint elnökhelyettes dr. Japaviczka György árvászeki elnökhelyettes szerepelt. Bizalmi férfiak voltak a munkapárt részéről dr.

Mayer Oszkár és dr. Barta Félix, helyettesek dr. Königstädler Ottó és Deutsch Kálmán, a függetlenségi párt részéről Mayer József és Pekló Béla. A rendet Vasdényey Gábor rendőrkapitány tartotta fent megfelelő kirendeltséggel, a töle megszokott körültekintő tapintatossággal és kellő energiával. A szavazás reggel 9 órától szakadatlanul folyt d. u. 4 óráig. Az ellenzék őrjási erőfeszítést tett pozíciójának megtartására Nagy agilitásának s a jelöltek buzgóságának köszönhető, hogy aránylag igen sok szavazatot nyertek De a munkapárt erejének tudatában s bizva elveinek, programjának igazában közel sem volt oly bangos s kapaszkodó. Az ellenzék plakátrükkjei, különkiadásai, édes hangu, agresszív körlevelei nálunk mind mellőzettek, épúgy, mint a nagygyűlés, előre bejelentett s a választás eredményét már ezzel eldöntő felvonulások. A siker mutatja, hogy nekünk volt igazunk. A polgárság sokkal érettebb, semmint Justh ur leveleimék s hazafias szólalomnak felüljön, pláne a városi választásoknál. Amyi tény, hogy ennél simább választás még itt le nem zajlott, Egyetlen incidens, egyetlen összekocanás nem volt. Az elnökség oly pártatlanul járt el s a titkos szavazás jellegét oly rigorozitással védte meg mindvégig, amire eddig példa nem volt. Különösen akkor nem, mikor a mostani kisebbség volt uralmon Maga az ellenzék is elismerte a munkapárt loyaltitását, melynek mindenkor es most újból tanujelét adta.

A szavazást pontban 4 órakor a választási elnök berekesztette s nyomban hozzálátott a szavazatok megszámlálásához. Tekintve, hogy förlés alig történt s a polgárság csak az ismert 4 jelöltre szavazott, rövid fél óra mulva kihirdette Dietzgen Gábor választási elnök az eredményt — a jelenlevők hársány éljenése közepette — mely szerint dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő 290 szavazattal és Grossinger János gyógyszerész 266 szavazattal a trvhatósági bizottság tagjává választottak. Az ellenzék részéről Krón Richárd 207 és Kincses Endre 177 szavazatot nyert. Megelégedésünkre és igazolásunkra szolgál, hogy dacára a titkos szavazásnak dr. Szlezák Lajosra még több szavazat esett ez alkalommal, mint mikor képviselővé választották. Ez a negyed volt eddig a munkapártnak leggyengébb kerülete s ime minden korteskedés, agitálás nélkül híveink megszaporodtak. A többi kerület mindig erős várunk volt. Állíthatja ezek után is valaki, hogy az általános választásoknál a legesekélyebb törvénytelenység vagy erőszakosság is történt volna részünkről. Hiába a népakarat megnyilatkozása annyira souverain, hogy azt megváltoztatni nem lehet. Annak megvan a bátorsága a nyílt állásfoglalásra s nem esik következtetésbe akkor sem, ha e hiba szerzői a titkosság leplével fedve lehetnének. Irhat és beszélhet akármit is az ellenzék, de annyi tény, hogy Ujvidék a munkapárté. Elveink, akcióink helyeslésre találtak itt s győzelemről-győzelemre haladva mi sem választ most már el e derék város értelmes polgárságának teljes és tökéletes meghódításától.

Munka után, munka előtt.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a politikai helyzetről.

— Ha most, az év végén, a lefolyt esztendő politikai eredményeire visszatétek, világosan tárul elém, minő nagy utat jártunk meg. Kezdeményezésünkre és felhívásunkra az ország kikkorrigálta az 1906-iki választások ered-

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 224.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, légszusz-világítást, villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűtfűtést és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak és javítások jutányosan eszközöltetnek. **Tervek és költségjegyzék díjtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — Jó munka.

ményeit és ismét visszatért a 67-es ki-egyezés szolid és reális alapjára. Az erős és kompakt többség támogatásával a kormány hozzáfogott azután az államigazgatás megzavart rendjének helyreállításához s gondoskodott arról, hogy a törvényen kívüli állapot a pénzügyi igazgatás terén helyreálljon. Ezeknek a primér államszükségleteknek elintézése majdnem az egész esztendő igénybe vette és így a kormánynak tulajdonképpen eddigél csak arra nyílt alkalma, hogy programjának azt az első pontját valósítsa meg, melyben az országnak az államigazgatási rend helyreállítását ígérte. Ezenfelül a törvényhozásnak még csak egyetlen nagyobb alkotás megvalósítására nyílt alkalma: az új polgári perrendtartás törvénybeiktatására. Ugy gondolom, hogy a kormánynak és a többségnek minden oka megvan rá, hogy erre az első alkotására büszke legyen, mert egy jó és modern törvénnyel nagyot lendített igazságszolgáltatásunkon.

— A parlamenti munkában a nemzeti munkapárt a kormányprogram végrehajtásában szilárd és megbízható támasznak bizonyult. Éppen ezért bizalommal tekintek a politikai jövőre, mert meggyőződésem az, hogy ez a többség a jövő feladatainak elintézésében is tömören és megbonthatatlanul fog sorakozni a kormány mellé.

— Bizom abban, hogy a parlamenti állapotok normális rendje a jövőben sem fog felborulni. Az kétségtelen, hogy a képviselőház termében élénk viták fognak lezajlani. De ez természetes is. Mert hiszen erős elvi álláspontok fognak ütközni a kormány javaslatai körül. Ebből azonban még korántsem következik, hogy ezek a viták a normális parlamenti diszkusszió medréből kieszanak. Én magam több ízben bebizonyítottam és talán a jövőben is be fogom bizonyítani, hogy egy hosszabb parlamenti vita még nem tesz idegessé. Jól tudom azt is, hogy nehéz, és politikai életünk nyugodt menetét évek óta eltorlaszoló problémák megoldása csak küzdelmek árán lehetséges. Meg akarjuk vívni a harcot, ütközni fognak az érveink és hiszem, hogy ebben a harcban győzni fogunk.

— Az országgyűlés téli ülészakájának munkarendje körül a közvélemény tájékoztatására talán alig van szükség. A január 3-ikán összeülő képviselőház folytatni fogja a Szerbiával kötött vám- és kereskedelmi szerződés becikkelyezésének tárgyalását, azután pedig napirendre kerül a bankszabadalomról szóló törvényjavaslat. Ezuttal azonban már a bank szabadalomának 1917-ig való megújításáról szóló javaslatot fogjuk tárgyalni. A provizoriumjavaslat most már természetesen idejét multá és így a bankvita a kormány és a többség őszinte sajnálatára, az ellenzék egy részének

akarataból, a jegybankra nézve törvényen kívüli állapotban fog lefolyni. A bankjavaslat elintézése után természetesen a normális ujoncjavaslatokkal és az 1911-ik esztendőre szóló állami költségvetéssel kell az országgyűlésnek foglalkoznia, a tavasszal pedig a kormány előterjeszteni szándékozik a véderőtörvény reformját. A kormánynak és a többségnek az az álláspontja, — és ezt a többi között én magam is határozottan kijelentettem programbeszédemben, — hogy mi azt, amit a hadseregnek, a nemzetnek adjuk, mert általa a polgári munka fokozott védelméről gondoskodunk. Éppen ezért mi az ugynevezett „vívmanypolitikával“ szakítottunk. Mivel azonban a katonai kérdés elintézésével azt a célt követjük, hogy a hadsereg harc képességének fokozásáról és modernizálásáról gondoskodjunk, programunk értelmében ezt a célt olyan terepmokokon is szolgáltni fogjuk, a melyek magának a véderőtörvénynek kereten kívül esnek. Ez a szempont vezeti a kormányt akkor, a mikor előterjeszteni szándékozik a katonai büntető eljárás reformjáról szóló törvényjavaslatot és amikor a szabadelvűpárt által megalkotott és a nemzeti munkapárt által programjába felvett kilences bizottsági program még végre nem hajtott pontjainak is végrehajtására törekedik.

A nemzeti munkapárt tagjaihoz!

Az ujvidéki nemzeti munkapárt új év alkalmából Matkovits Béla főispán ur Óméltóságánál és Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselőnél tisztelegni fog. Találkozás új év napján d. e. 11 órakor az Erzsébet kávéházban.

A párt végrehajtó bizottsága hétfőn d. u. 5 órakor az Erzsébet-szálló földszinti éttermében gyűlést tart a pártelnökség betöltése tárgyában.

Igen kérem mindkét alkalommal a tagok minél nagyobb számban való megjelenését! Ujvidék, 1910. december 30.

Dr. KASSOVITZ ARMIN
ügyvivő elnök.

1910—1911.

Karácsonytól—karácsonyig.

Vastag köd fektette meg az utcákat tavaly karácsonykor. Az ünnep előestéjén már öt órakor beborult minden és az utcai lámpák fénye négy-öt lépésre alig birt átszűrődni a tömött ködrétegen. A következő nap is köddel kezdődött és köddel végződött. A mi kicsi tisztaság mutatkozott a napvilágosság időszakában, azt a nedves és barátságtalan idő egyenlített ki abban a rövid átmenetben, míg a vastag téli köd ismét előntötte az utcákat.

Körülbelül a politika is ezt az időjárást hagyta hátra a mult Karácsonyra. Köd és felhőmály tebegett a horizontján és csak egyes tünetekből lehetett remélni, hogy a szélesöndes, rendes időjárás nemsokára talán bekö-

szönt. A mult év Karácsony előestéjének nevezetes politikai momentuma volt az az utazás, melyet gróf Khuen-Héderváry Károly és Lukács László tettek Bécsbe, hogy a király elé járuljanak. A koalíciós kormány ekkor már lemondásban volt, minden parlamenti és kormányzati rend felbomlással fenyegetett, sőt a meddő küzdelem és csalódás kiábrándulttá és fásulttá tette az országot.

Ujévtől kezdve egyenletes tempóban haladt a válság hajója a kibontakozás felé. S mikor már kétségtelen volt, hogy az új kabinet a hatvanhetes alap híveiből fog alakulni, az ellenzék visszatért a régi hadrendi formációkhoz s nekiszegte ütegeit az új alakulásnak. A juniusi választások bizonyították be aztán, hogy az ellenzéki hadviselés minden számitása, eszköze és taktikája kudarcot vallott. A kormányzati ügyek a Khuen-Héderváry-kormány megalakulása, a munkapárt országos szervezkedése, de különösen az új parlament összeülése óta zavartalanul és fennakadás nélkül folynak, úgy hogy az a válság, mely előbb az ex-lex állapotokat teremtette, az egységes kormánypárt uralmával lekerült a napirendről.

A politikai háborgásoknak illetően lecsendesedése többek között helyreállította azt a meghitt és bizalmas viszonyt a király és a nemzet között, mely a nemzeti küzdelem idején és a koalíciós válság folyamán nem egyszer megrendüléseknél volt kitéve. Az agg uralkodó életének nyolcvanadik születése napján, augusztus 18-án az egész ország hódolatának és szeretetének őszinte nyilvánulását juttathatta a kormány a trón elé, honnan nemsokára a miniszterelnök útján megjött az összes vármegyékhez és törvényhatóságokhoz a király köszönő és hálás szava. A nevezetes évfordulót az ország összes városai, községei és iskolái külön is megünnepeleék s 1910 augusztus 18-án nem csak a hálaadó ünnepet, hanem a béke örömszavát hirdették ország-szerte a templomok harangjai.

A külpolitikának egyetlen kimagasló és korszakos eseménye a portugáliai forradalom volt. Az elűzött királyi családot helyébe a köztársaság vezetői léptek és a megszüntetett királyságot a köztársasági kormányforma váltotta fel. Nem forradalmi, hanem békés uton ehhez hasonló, bár kisebb jelentőségű változás köszöntött be Montenegró életében, midőn a fejedelem augusztus havában királysággá alakult át. Az európai államok politikáját figyelemre méltó incidens vagy változás zavarta. Két haláleset, Lipót belga és Edvárd angol király halála nyomában a trónváltás a szokásos szertartások és ünnepélyességek között ment végbe mind a két államban; Belgiumban Albert, Angliában pedig V. György foglalta el ősi trónját.

Világszenzációkká nőttek ellenben azok az események, melyek egyes embereknek a társadalom törvényeivel való szembeállásból keletkeztek. Steinheilné asszonyról, akire az a gyanu háramlott, hogy édesanyját és férjét megölte, az egész világ sajtója heteken át hordta szét a szenzációs híreket s mivel a törvényszéki tárgyaló termekben nők játszottak az idén a hősi szerepkört, mielőtt az egyik szenzáció felig-meddig lehült, nyomban zuhant rá a második, sőt harmadik is; a Tarnowska asszony póre, a Schönebeckné póre s ebbe a sorozatba hazai népszínmű gyanánt szerényen illeszkedett a Haverda Mariska hírlapilag és ügyvédileg ugyancsak felmagasztalt és botránnyba full póre is, illetőleg a pör szegedi és budapesti tárgyalása. Steinheilné boszorkányos büvészzel tisztázni tudta magát a gyilkosság vádjától, a másik három esetről sorban beigazolódtott, hogy a bűnbe züllött nők, mint felbujtók, gyöngye, akarattalan, idegbeteg férfiakat arra hasznal-

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szőrmefestés. — Szőrmeladás. Agytolltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

Külön gallértisztító osztály.

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközölünk.

Szerkesztői üzenet.

Fr. J. Szabadka. Január elsején járt le.
N. O. Trig. Várjuk további rendelkezéseket.

Pannonia. N.-Várad. Kérjük az előfizetést.
R. J. Budapest. Türelem a tárca jönni fog.
O. K. Budapest. Kérek újabbakat, ebből a genreből.

Hirdetések.

2997. szám árva 1910.

Hirdetmény.

Kiskoru Maurits József és János tulajdonát képező, eddig koresmai célra szolgált, üzletnek is alkalmas Telecski-utca 17. számú ház eladó, esetleg bérbeadó. A feltételekről értesülni lehet Ujvidék szab. kir. város árvaszékénél (Városháza, II. em. 40. sz. a.) naponként, d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Ujvidék, szab. kir. város árvaszékének 1910. évi december hó 22-én tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimir s. k.,
árvaszéki elnök.

Broj 609 ex 1910.

Oglas dražbe pašnjaka.

Potpisana šumarija iznajmljivat će putem javne dražbe na 5 godina pašnjak ležeci u poreznoj općini Beočin, prijete vlasništvo grofa Karatsony-a u površini od 414 katastralnih jutara.

Dražba će se održati u uredu potpisane šumarije u Kamenici dana 16. Januara 1911. a počinje u 10 sati prijete podne.

Zemljište je podijeljeno u dvije parcele, te se svaka dražbuje posebno, a dražba je usmena.

Dražbovatelji imadu prijete dražbe položiti na obje parcele vadum u iznosu od 450 Kruna, kojega će dostalac imati nadopuniti do četvrtine zakupnine, koja će se svota kao jamčevina pohraniti.

Dostalac će imati odmah po dovršetku dražbe položiti četvrtgodišnju zakupninu u ruke izaslanika ove šumarije.

Pismene i brojajavne ponude ne primaju se. Poblži uvjeti mogu se viditi kod potpisane šumarije.

U Kamenici, dne 20. prosinca 1910.

Petrovaradinske imovne općine šumarija a Kamenici.

1572. szám 1910. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1910. évi V. 1925 számú végzése következtében dn Oppenheimer Armin ügyvéd által képviselt Brüder Grünbaum javára 929 kor. 68 f. s jár erejéig 1910. évi december hó 7.-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4120 kor-ra becsült következő ingóságok. u. m.: bolti állványok, fűzők, férfi és női divátcikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járás-bíróság 1910. évi V. 1985/2 számú végzése folytán 929 kor. 68 fill. tőkekövetelés s eddig összesen 100 kor. 11 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Kosuth Lajos-u. 27. sz. a. leendő megtartása 1911 évi január 17. napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1910. december hó 28-án.

Korváth, kir. bir. végrehajtó.

Hintó!

:: jó karban levő ::
250 kor. eladó.

Schwarz Testvéreknél
fakereskedők, Haltér 12. szám.

Nagy Béla és Rosenberger Lajos

ajánlják elsőrendű

ZENEKARUKAT

a t. c. közönségnek. — Türogoató és cello szólista közreműködésével. Bővebbet: Rosenberger Lajos karmesternél.

EREDETI SZERÉMI HEGYI BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palaeokban.
5 liternél házhoz szállittatik.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd
Ujvidék.

Arany hidmunkák és koronák, műfogak arany és kautschuklemezsel, fogtömések (arany-, ezüst-, porcellán stb) és foghuzás érzéketlenítéssel. — Vidéki megbízásokat :: 12 óra alatt intézünk el. ::

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP
EMAILLIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szűcs-utca 27.

Varrógép és bicikli raktárban olcsón, jótállás mellett minden e szakmába való javítást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

„Adler“ írógép eladó

magyar és szerb (cyrill) betűkkel, a gép teljesen új és eddig nincs használatva. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tüchtiger

Reisender aus der Spirituosenbrauche, der in Croatien Slavonien längere Zeit erfolgreich tätig war, und alle 3 Landessprachen vollkommen beherrscht, findet sofortiges dauerndes Engagement. Reflectirt wird nur auf erstklassige Kraft und werden diejenige Offerten, die auch Ungarn bereist haben, bevorzugt. Offerte sind zu richten an die Brantwein-Brennerei A. HERMANN, Varaždin.

Kőművesmesteri oklevél.

Schirschinger Győző Zomborban az ottani vizsgálobizottság előtt kitűnő eredménnyel letette a vizsgát és kőműves-mesteri oklevelet nyert.

Zongorát, németet

az elemi és polgári iskola összes tárgyait jutányos áron tanítja okl. tanító. — Cím a kiadóban. ::

Az „Erzsébet“ szálloda átvétele.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy 1910. december hó 1-től kezdve a jóhírnévnek örvendő „Erzsébet“ szállodát a kávéházi és éttermi helyiségekkel együtt átvettem.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a t. közönség mindenemű igényeit kielégítem. Az e téren szerzett sok évi tapasztalatom folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség kívánságainak pontosan megfelelek.

Szives pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

Horti Balázs.

Izletes konyha!
Villanyvilágítás!
Fürdő a házban!
Pilseni Urquell sör!

Kitűnő fajborok!
Pontos, szolid és figyelmes kiszolgálás. Kényelmes, szép és tiszta szobák!

A VILÁG LEGJOBB TEA!

Udvari szállítója

az angol királynak.
5 órai teára
speciálitás a
„King's“-Blend
az angol királynál.

Ujvidéki Főraktár: Wagner Testvéreknél.

Udvari szállítója

a Wales-i hercegnek.
Az „U. K.“ tea
nagyon kiadós és
finom aromájú.

Apolló-színház

Ujvidék.

A legelegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családias műsor! — Kényelmesen :: berendezett, jól szellőztetett helyiség. ::

A képek szilárdak,
világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

Alapított 1890. évben.

Zongorák, pianók, harmóniumok javítását és hangolását elvállalja

KLUKA GYÖRGY
zongorakészítő. Május 1-től saját házában.
:: UJVIDÉK, Petőfi-utca 18. szám. ::

Jótállás 5-10 évre.

**Ujjonnan berendezett sör-
:: csarnok és étterem ::**

a város központjában,
azonnal szabad kézből
eladó. Bővebbet nyújt:

özv. Freud Izidorné
sörnagykereskedése
:: Ujvidéken. ::

Lakás.

Csinos berendezésű, tiszta gargon lakás előszobával, hölgy vagy úr részére azonnal kiadó.

Bővebbet: Lövész-utca 6/a.

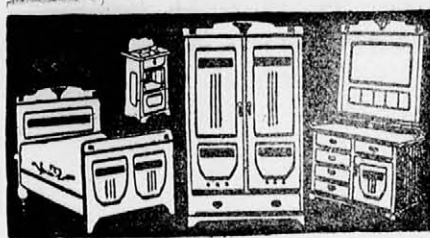
Évről-évre

gyarapodó vevőkörünk áruszükséglete sok cikkben jelentékeny mennyiséget tesz ki. Cégünk ennek következtében közvetlenül a termelőkkel kötött egyezségek alapján **NAGY** előnyökhöz jutott, de ezen előnyöket kizárólag nagyrabecsült vevőinek biztosítja.

Fűszer, csemege, kávé és bor szükségletét **LEGOLCSÓBBAN** tehát

Wagner Testvérek cégnél Ujvidéken

szerezheti be. Saját érdekében kérjen árlapot.

**Mindenki tudja,
hogy csakis**

Grosz és Krausz

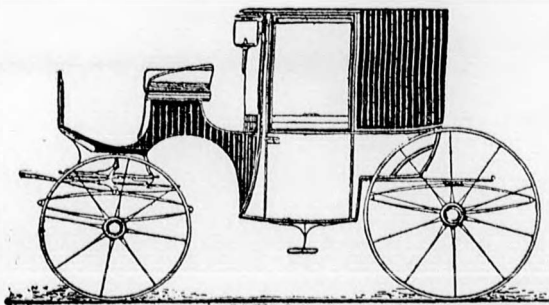
nagyáruházában lehet legjobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24. Ujvidék. Telefon 24

Délmagyarország legnagyobb és legrégebb kocsigyára.

Gyártmányok:

Luxus hintók, üzleti-kocsik, homokfutó-kocsik, vadászati-hajtókocsik, mentő-kocsik, omnibuszok, halottaskocsik és luxus-szánkók a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. ::

*****
Hajlított kocsialkat-
:: részek ::
nagybani gyártása.
*****
Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.
*****
Számos kitüntetés
és elismerő levél.
*****

Első délmagyarországi kocsigyár és tömören hajlított kocsialkatrészek gyára.

Reich Mátyás és Lebherz Károly,

Megyei és Interurban telefon **Ujvidék.** Megyei és Interurban telefon
:: 134. szám. :: 134. szám. ::

Vajda Dezső

Elsőrangú fényképészeti
= műintézete. =

U J V I D É K,
Petőfi-utca 32. szám.
(Saját ház.)

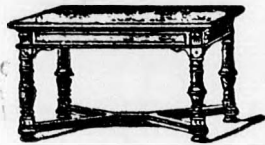
Alapított 1870. Nagy butorraktár. Alapított 1870.

Hemler Péter

Ujvidék, Thököly Imre-utca 28 sz.

Nagy választék mindenféle fa- és párnázott butorokban. Divánok, ottománok, konyhaberendezések, különféle lakirozott butorok a legdivatosabb kivittől a legegyszerűbbig, továbbá minden e szakmába vágó cikkek.

Olosó jutányos
:: áruk ::

:: Pontos ::
szolid kiszolgálás.

Alapított 1882.

Alapított 1882

A legjobbhírű egyenruha-
= készítő intézet =

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Sztefanovits Ly. Fia, Ujvidék.

Telefon szám 78. Kossuth-Lajos-utca 27. Alapított 1866.

Első kékkő. — Dupuy-féle buza magcsávája.
Legolcsóbb kávéraktár.

Minden fajtájú ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben.
:: Californiai gyümölcs. Friss szardínia és keleti tengeri hering ::

Konservált főzelék dobozban. - Görögféle gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali csemege borok és pezsgő, legfinomabb liquerök.

Prágai sonka. Legfinomabb sajtfélék. Befőttes gyümölcsök

☞ Minden friss állapotban és a legolcsóbban. ☜

Eredeti „Otto“ motorok

benzin, benzól, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Tsa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányú famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magánjáró eredeti „Otto“

benzinlokomobilok nélkülözhetlenek minden gazdának,
— Gép motor és Hengerolajok, Hajtósíjak stb. stb. —

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerini-u. 7. ☞☜ Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

MENRATH L. és FIA

butorháza

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 46—48

Az újonnan felépült modern

butoráruházban

mindennemű butor a legnagyobb
választékban. ::

:: Készen berendezett ::
szobák állandó kiállítása.

Mennyasszonyi kelengyék
minden árban

Alapított 1843. ☞☜ Telefon 87.

Szőnyeg, függöny, terítő és min-
denemű lakberendezési cikkek
legnaggyobb választékban.